

Három neotropikus lepkefaj eseti felbukkanása Magyarországon (Lepidoptera: Erebidae, Nymphalidae)

TÓTH BALÁZS*, KATONA GERGELY & BÁLINT ZSOLT

Magyar Természettudományi Múzeum, Állattár, Lepkegyűjtemény,
1088 Budapest, Baross utca 13, Magyarország.

E-mail: toth.balazs@nhmus.hu, katona.gergely@nhmus.hu, balint.zsolt@nhmus.hu;

<https://orcid.org/0000-0002-6089-1218>, <https://orcid.org/0000-0002-3161-8060>,

<https://orcid.org/0000-0001-8174-878X>

Összefoglalás – Az *Antichloris eriphia* (Fabricius, 1777) (Lepidoptera: Erebidae) nőstény imágóját gyűjtötték 1986-ban egy raktárépületben, feltehetően banánszállítmánnyal érkezett. Elpusztult *Cissura decora* Walker, 1854 (Lepidoptera: Erebidae) nőstény imágót találtak Észak-Magyarországon, alkatrészeket tartalmazó csomagban. Virágokon szívogató *Siproeta epaphus* (Latreille, 1813) (Lepidoptera: Nymphalidae) hím példányt figyeltek meg, majd gyűjtöttek be a budapesti Margit-szigeten. A lepke valószínűleg a Fővárosi Állat- és Növénykert lepkeházából szökött meg. A bizonyítópéldányok a Magyar Természettudományi Múzeum Lepkegyűjteményében kerültek elhelyezésre. A kimutatott fajok a neotropikus régióban honosak, megtelepedésük Európában valószínűtlen, ezért nem tekinthetők a hazai fauna tagjainak. Nyolc ábrával.

Kulcsszavak – *Antichloris eriphia*, banánkárttevő, behurcolt faj, *Cissura decora*, Magyar Természettudományi Múzeum, lepkeház, *Siproeta epaphus*

BEVEZETÉS

A globális kereskedelem következtében ma már nem szokatlan jelenség, hogy fajok egyedei kerülnek elő több ezer km-re természetes élőhelyeiktől, akár egy másik földrészen. Nemegyszer szándékos a telepítés. Az új élőhelyekre került egyedek sorsa változatos lehet: legtöbbször elpusztulnak anélkül, hogy bármilyen hatást gyakorolnának az őshonos élővilágra. Azonban nem ritka az olyan eset sem, amikor új populációt alapítva megtelepednek, és inváziós fajjá válhatnak új környezetükben (BÁLDI *et al.* 2017).

A fentiekre számos magyarországi példát hozhatunk a lepkék közül. Már az 1910-es években próbálkoztak az *Antheraea yamamai* (Guérin-Ménéville, 1861)

* levelező szerző.

betelepítésével a budapesti Hármashatár-hegyen, ám a kísérlet kudarcot vallott (ANONYMUS 1914). Ausztriában viszont sikeresen megtelepedett a faj, onnan terjedt át Magyarországra. Első hazai példányát 1956-ban gyűjtötték (BÁLINT & KATONA 2018a). További példák is hozhatók: a budapesti Sas-hegyre kitelepített *Parnassius apollo* (Linnaeus, 1758) (GAÁL 1940) vagy a második világháború után megjelent és évtizedekig jelentős károkat okozó *Hyphantria cunea* (Drury, 1773) és *Spilosoma virginica* (Fabricius, 1798) (NAGY *et al.* 1953, VOJNITS & MÉSZÁROS 1972). Az egyedi esetek „egzotikus” sorát gazdagítja a KOVÁCS (1985) által véletlenül fellelt *Euchaetes egle* (Drury, 1773), a *Danaus plexippus* (Linnaeus, 1758) terepi megfigyelése (DIETZEL 1997), a *Hipoepa fractalis* (Guenée, 1854) karcsúbagolylepke üvegházi észlelése (SZABÓKY 2008) és az *Acharia stimulea* (Clemens, 1860) hernyóinak megtalálása kereskedelmi forgalomba hozott dísznövényen (GYULAINÉ & GYULAI 2008). Ez utóbbiak pedig lehet, hogy csak a jéghegy csúcsát jelzik: feltételezhető, hogy üvegházainkban számos jövevényfaj rejtőzik.

Ebben a cikkben három neotropikus lepkefaj, az *Antichloris eriphia* (Fabricius, 1777), a *Cissura decora* Walker, 1854 és a *Siproeta epaphus* (Latreille, 1813) egy-egy példányának magyarországi felbukkanásáról számolunk be.

ANYAG ÉS MÓDSZER

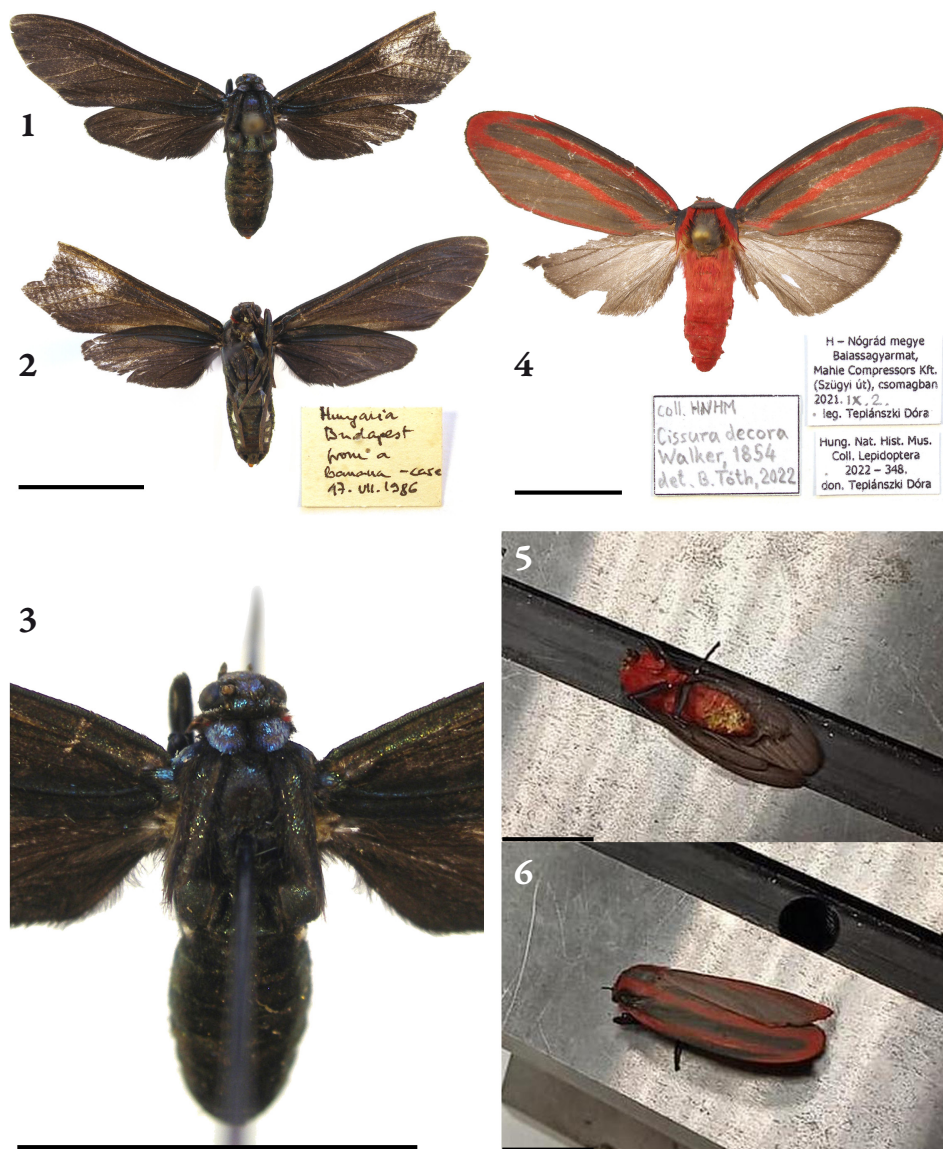
A példányokat elpusztulva, száraz állapotban kaptuk. Hagyományos módon tűztük fel, feszítettük és céduláztuk őket, majd a Magyar Természettudományi Múzeum (Budapest, MTM) Lepkegyűjteményében helyeztük el. A cédulák adatait itt közöljük („[//]” jelzi a cédula feliratában a sortörést):

Antichloris eriphia (Fabricius, 1777)
(1–3. ábrák)

1 ♀: „Hungaria [//] Budapest [//] from a [//] banana-case [//] 17.VII.1986.”
[Ronkay László kézírása]

Cissura decora Walker, 1854
(4–6. ábrák)

1 ♀: „H – Nógrád megye [//] Balassagyarmat, [//] Mahle Compressors Kft. [//] (Szügyi út), csomagban [//] 2021.IX.2. [//] leg. Teplánszki Dóra”; „Hung. Nat. Hist. Mus. [//] Coll. Lepidoptera [//] 2022 – 348. [//] don. Teplánszki Dóra”; „coll. HNHM [//] *Cissura decora* [//] Walker, 1854 [//] det. B. Tóth, 2022”

1–6. ábra. A Magyarországon talált *Antichloris eriphia* (Fabricius, 1777) és *Cissura decora* Walker, 1854 bizonyítópéldányai. 1 = *A. eriphia*, felülnézet; 2 = u.a., alulnézet és cédula; 3 = közelkép a fej és tor mintázataról; 4 = *C. decora* felülnézet és cédulák; 5 = a példány a megtalálás helyszínén, alulnézetben; 6 = u.a., felülnézetben; méretléc: 10 mm. (Fotók – Tóth B.: 1–4. ábrák; Teplánszki D.: 5–6. ábrák)

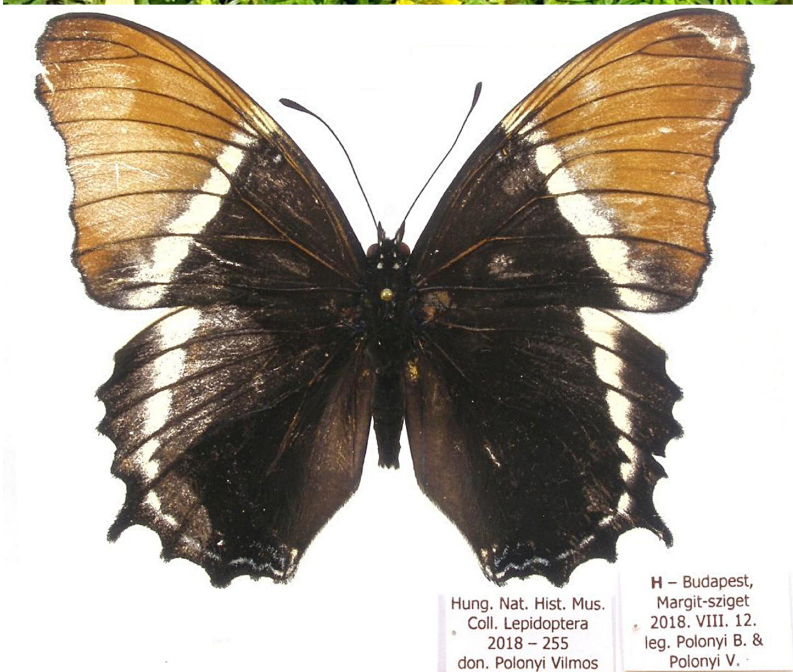
Siproeta epaphus (Latreille, [1813])
(7–8. ábrák)

1 ♂: „H – Budapest, [//] Margit-sziget / 2018. VIII. 12. [//] leg. Polonyi B. & [//] Polonyi V.”; „Hung. Nat. Hist. Mus. [//] Coll. Lepidoptera [//] 2018 – 255. [//] don. Polonyi Vilmos”

7

8

7–8. ábra. A Magyarországon talált *Siproeta epaphus* (Latreille, [1813]) bizonyítópéldánya. 7 = élő egyed a megtalálás helyszínén, a budapesti Margit-szigeten; 8 = a kipreparált példány, céduláival, felülnézet; méretléc: 10 mm. (Fotók – Polonyi V.: 7. ábra, Katona G.: 8. ábra)

EREDMÉNYEK ÉS MEGVITATÁSUK

EREBIDAE Leach, 1815

ARCTIINAE Leach, 1815

Syntomini Herrich-Schäffer, 1846

Antichloris eriphia (Fabricius, 1777)
(1–3. ábrák)

Az *Antichloris* Hübner, 1818 génusz típusfaja. A génuszban jelenleg mintegy 30 fajt ismerünk, ezek elterjedése a neotropikus régióra szorítkozik. Több fajuk gazdasági jelentőséggel bír: az *A. caca* (Hübner, 1818), az *A. eriphia* és az *A. viridis* Druce, 1884 banánkárttevőként ismertek (AGASSIZ *et al.* 2013), és így nagyfokú alkalmazkodó képességről tesznek tanúbizonyságot, mert a banán nem őshonos Dél-Amerikában. Az említett fajokat banánszállítmányokkal már többször behurcolták Európába (pl. BARNETT 1986, GUSTAFSSON 1996), illetve egy további rokon faj, az *A. steinbachi* Rothschild, 1912 egy példányát is megfigyelték már Írországból (BOND & O'CONNOR 2012).

Az MTM gyűjteményében egy preparálatlan nőtény *Antichloris*-példányt találtunk (KATONA *et al.* 2021), amelynek tudományos közleményben nem találtuk nyomát. Ronkay László személyes közlése szerint egy budapesti gyümölcsraktárban 1986-ban „sok” egyedre figyeltek meg, ám az MTM gyűjteményébe már csak egyetlen nőtény példány jutott el. A megfigyelő személy nevét nem jegyezték fel.

A példány feje, tora, lábai és szárnyai fekete alapszínűek, a csápok hiányzanak, a test és a szárnyak kopottak, a jobb elülső szárny csúcsa hiányzik. Homlokán, fejtetőjén és nyakán fémes zöldeskék pikkelyek helyezkednek el; a nyak két oldalán egy-egy vörös folt látható. A patagium szegélyei zöldeskékek, a tegulán fémszöld hosszanti sáv húzódik, a középhát elülső szegélyénél néhány zöldeskék pikkely látható. Az elülső lábpár csípőinek töve fehér, a lábak egyéb részei fémszöld pikkelyekkel behintettek. Az elülső szárny felszínén a C, SC és 1A+2A erek mentén a szárnytő közelében zöldeskék pikkelyek láthatók, a két előbbi éren a fonákon is néhány csillogó pikkely helyezkedik el. A szárnyak fonákja enyhén kékes fényű. A potroh fémszöld alapszínű, a hátoldal középvonalát két oldalról egy-egy fekete sáv szegélyezi a potroh tövétől a 7. szelvényig (a 8. szelvény kopott). A 2. szelvény két oldalán egy-egy fehér folt látható. A potroh hasi oldalán a 2–4. szelvényen a lemezek oldalsó szegélye mentén két hosszanti fehér sáv húzódik, ezek folytatásában az 5. és 6. szelvényen egy-egy fehér folt van.

A négy említett *Antichloris*-faj eredeti leírásainak (FABRICIUS 1777, HÜBNER 1818, DRUCE 1884, ROTHCHILD 1912) áttekintése után, valamint HAMPSON (1914), DRAUDT (1914–1919) és FIELD (1975) munkájának tanulmányozását követően a szóban forgó példányt *A. eriphia*-ként határoztuk meg, mivel az *A. caca* és az *A. viridis* potrohának hasi oldalán egy nagy fehér folt van, viszont az

A. eriphia és az *A. steinbachi* fajokon két hosszanti fehér sáv látható. Továbbá az *A. eriphia* potrohának 2. szelvényén oldalt egy-egy fehér pont látható, elülső szárnyának belső fele fekete alapszínű, kevés kékeszölddel, míg az *A. steinbachi* potrohának 3. szelvényén helyezkedik el az oldalsó fehér pont, és szárnyának tövi fele fénylő bronzos fémszöld. (Az *A. caca* és az *A. viridis* határozóbélyegei FIELD (1975) szerint: az *A. caca* hím teguláján nincs fehér szín, a nőtény ivarnyílásának környékén cserszínű folt van; viszont az *A. viridis* hím tegulájának tövén apró fehér pont van, a nőtény ivarnyílásának környéke a potrohhal egyező színű.)

Legtöbb alkalommal az *A. eriphia* és az *A. viridis* fajokat hurcolták be Európába. Az *A. eriphia* eddig Hollandiából és Nagy-Britanniából került elő, az *A. viridis* ezeken az országokon túl felbukkant még Németországban, Svédországban, Norvégiában és Ausztriában (LEPIFORUM 2022). Hazánkban is e két faj megfigyelésére látjuk a legnagyobb esélyt a jövőben, ezért itt közöljük azokat a bélyegeket, melyek alapján az *A. eriphia* és *A. viridis* fajok imágói elkülöníthetők: (1) az *A. eriphia* potrohának felső oldalán két hosszanti fekete sáv látható, míg az *A. viridis* potroha felül gyakran egyöntetű fémszöld; (2) az *A. eriphia* potrohának alsó oldalán két hosszanti fehér sáv húzódik, amely hátrafelé foltokra szakadozik, míg az *A. viridis* potrohán alul egy nagy fehér folt van; (3) az *A. eriphia* elülső szárnyának belső felén csak az erek mentén, keskeny sávokban látunk zöld színt, míg az *A. viridis* elülső szárnyának tövi fele általában egyöntetű fémszöld (de legalábbis nagyobb területet foglal el a zöld, mint a fekete szín).

GERNAAT *et al.* (2016) szerint az *A. eriphia* hernyóinak tápnövénye (a banán mellett) lehet a dél-amerikai eredetű, dísznövényként ültetett rózsánád (*Canna indica* L.: Cannaceae) vagy akár a nálunk is őshonos, de világszerte elterjedt útifű (*Plantago* spp.: Plantaginaceae). Bár tápnövényei Magyarországon sokfelé megtalálhatók, az éghajlat miatt szabadföldi megtelepedése kizárható; üvegházakban esetleg kisebb károkat okozhat. Hernyója hosszú szőrökkel sűrűn fedett, amelyek az emberi bőrrel érintkezve gyulladást válthatnak ki.

Legközelebbi hazai rokona a *Dysauxes ancilla* (Linnaeus, 1767).

Phaegopterini Kirby, 1892

Cissura decora Walker, 1854
(4–6. ábrák)

A *Cissura* Walker, 1854 génusz típusfaja. Jelenleg négy faj tartozik a génuszba, ezek mindegyike a Neotropikus régióban honos. Sem gazdasági jelentőségükről, sem más földrészre történt behurcolásukról nem találtunk tudományos közleményben megjelent információt.

2021-ben egy, a génuszba tartozó nőtény példány tetemét találta Teplánszki Dóra a munkahelyén, Balassagyarmaton, egy alkatrészeket tartalmazó, külföldről érkezett csomagban. A példány csápjai és a bal hátulsó szárny

csúcsa hiányzanak, a hátulsó szárnyak szakadtak, a potroh hasi oldala sérült (a sérüléseket rovarkártevő okozta).

WALKER (1854) eredeti leírása alkalmasnak bizonyult a példány meghatározására. HAMPSON (1901) további jellemzést adott a fajhoz, majd VINCENT & LAGUERRE (2014) színes fényképen bemutatták a típuspéldányt. A *Cissura* génusz ismert fajai közül kettőnek az elülső szárnyán a vörös, kettőnél pedig a sötétszürke szín dominál. Utóbbiak közül a *C. decora* belső szegélye vörös, míg a *C. plumbea* Hampson, 1901 fajnál ez a szegély – a szárny alapszínéhez hasonlóan – sötétszürke (HAMPSON 1901). A vörös belső szegély alapján a nálunk megtalált példány a *C. decora* fajhoz tartozik.

A példány feje és torának hátoldala sötétszürke, a patagium elülső szegélyén keskeny vörös keresztcsík, a tegula belső szegélyén széles vörös sáv fut. A tor hasi oldala egyöntetű vörös, a lábak feketék, a csípőkön egy-egy fehér ponttal. Az elülső szárny sötétszürke alapszínű, a felszínén két párhuzamos, egyenes vörös sáv fut a szárnytőtől a csúcs felé; vörös továbbá a felső szegély külső harmada, a szárnycsúcs, a külső szegély, valamint a belső szegély a szárnytő környékének kivételével. A rojt sötétszürke. Összecsukott szárnyakon az alsó vörös sáv a tegula sávjának folytatásaként húzódik. A hátulsó szárny felszíne az elülső szárnyánál világosabb szürke, a tőtől a szegélyek felé fokozatosan, enyhén sötétedik. A szárnyak fonákja egyöntetű sötétszürke. A potroh alul-felül egyszínű vörös.

A *C. decora* hernyójának tápnövényéről nem találtunk tudományos közleményt, ugyanakkor SOMBRA (2020) egy internetes fórumon hernyók tömeges fellépéséről számol be, amelyek Brazíliában egy araukáriaerdő fáiról ereszkedtek, ill. hullottak le, és amelyekből később a *C. decora* imágói keltek ki. Az IUCN (2022) honlapja és THOMAS (2013) munkája alapján a fák keskenylevelű araukáriák (*Araucaria angustifolia* (Bertol.) Kuntze) lehettek, mert családjának ez az egyetlen őshonos faja Brazíliában. Mivel a *C. decora* elterjedési területének éghajlata jelentősen különbözik a hazaitól, és feltételezett tápnövénye sem honos nálunk, a lepkefaj megtelepedése Magyarországon kizárható. Hernyója szőrös, a szőrszálak SOMBRA (2020) szerint gyulladást okoznak az ember bőrén.

Ugyanabba a tribuszba tartozik, mint az eseti behurcolású *Euchaetes egle* (Drury, 1773); a csoportnak nincs hazánkban őshonos faja.

NYMPHALIDAE Rafinesque, 1815

NYMPHALINAE Rafinesque, 1815

Victorinini Scudder, 1893

Siproeta epaphus (Latreille, [1813])

(7–8. ábrák)

A *Siproeta* Hübner, [1823] génusz típusfaja, amelybe jelenleg öt fajt sorolnak (D'ABRERA 2019). A *S. epaphus* a legelterjedtebb, Mexikó északi részétől Közép-

Amerikán és a Karibi-térségen keresztül egészen az Amazonas medencéjéig megtalálható. Vándor faj, esetenként az Egyesült Államok déli részén is megjelenik. Az imágók nagy termetűek, semmilyen hazai fajjal nem téveszthetők össze: szárnyaik fesztávolsága meghaladja a 7 cm-t, színük fekete vagy sötétbarna, fehér harántsávval. A törzsalak elülső szárnyainak külső fele rozsdabarna színű. A lepkék gyakori viráglátogatók, kedvelik a *Cordia*-, *Croton*-, *Lantana*-, *Impatiens*-vagy a *Stachytarpheta*-fajok nektárját. A hernyó tápnövénye Acanthaceae-fajok (*Acantha*, *Blechum*, *Hygrophyla*, *Ruellia*, *Tricanthera*) közül kerül ki (NEILD 2008).

2018. augusztus 11-én Polonyi Vilmos és lánya, Polonyi Bodza figyeltek meg egy, a hazai fajoktól méretben és színezetben nagyon különböző nappali lepkét, amint a budapesti Margit-sziget virágágyásaiban táplálkozott. A lepkéről Vilmos fotókat és videót is feltöltött egy közösségi médiás felületre. Később megfogták a példányt, amely az MTM gyűjteményébe került (BÁLINT & KATONA 2018b). Az elülső szárnyak külső tere rozsdabarna, így a példány a nagy elterjedésű törzsalakot képviseli.

Mivel a *S. epaphus*-t gyakran látni amerikai és európai lepkéházakban, feltételezhető, hogy a példány a Fővárosi Állat- és Növénykertből szabadult el. Kérésünkre az állatkerti dolgozók arról tájékoztattak, hogy ezt a fajt is tenyésztik (Benyó András és Hanga Zoltán személyes közlése). Tehát nem zárható ki, hogy a példány valóban onnan szökött ki, és megfelelő táplálkozóhelyet talált a légvonalban 2,5 km-re levő Margit-szigeten. Mivel a hernyó tápnövényei hazánkban nem honosak, és a faj klimatikus igénye eltérő a magyarországi éghajlattól, hazai megtelepedése kizárható.

A tribusznak (vikárka-rokonúak) nincs hazánkban észlelt faja; legközelebbi őshonos rokonai a tarkályrokonúak (Melitaeini) között találhatók, magyar neve: Epaphosz-vikárka.

*

Köszönetnyilvánítás – Köszönettel tartozunk néhai Polonyi Vilmosnak († 2018) (Zsámbék), amiért a *Siproeta epaphus* példányt a HNHM gyűjteményében helyezte el. Hálásak vagyunk Teplánszki Dórának (Magyarnándor), amiért a *Cissura decora* példányt eljuttatta az MTM gyűjteményébe. Köszönetünket fejezzük ki Ronkay Lászlónak (Budapest), aki megosztotta velünk az *Antichloris eriphia* példány történetét. Köszönjük Kiss Ádám és Vas Zoltán kollégáink bírálói megjegyzéseit.

HIVATKOZÁSOK

- AGASSIZ D. J. L., BEAVAN S. D. & HECKFORD R. J. 2013: *Checklist of the Lepidoptera of the British Isles*. – Royal Entomological Society, St. Albans, iv + 206 pp.
- ANONYMUS 1914: Társulati ügyek. A „Magyar Entomológiai Társaság” ülései. [Society news. Sessions of the “Hungarian Entomological Society”.] – *Rovartani Lapok* 21(4–8): 97–106.
- BÁLDI A., CSÁNYI B., CSORBA G., ERŐS T., HORNING E., MERKL O., OROSZ A., PAPP L., RONKAY L., SAMU F., SOLTÉSZ Z., SZÉP T., SZINETÁR CS., VARGA A., VAS Z., VÉTEK G., VÖRÖS J., ZÖLDI V. & ZSUGA K. 2017: Behurcolt és invazív állatok Magyarországon. [Introduced and invasive animals in Hungary.] – *Magyar Tudomány* 178(4): 399–437.
- BÁLINT ZS. & KATONA G. 2018a: *A tölgypávaszem: a háziasított lepke*. – Magyar Természettudományi Múzeum blog, https://mttmuzeum.blog.hu/2018/09/11/a_tolgypavaszem_a_haziasított_lepke. (letöltve: 2022. I. 29.)
- BÁLINT ZS. & KATONA G. 2018b: *Egzotikus lepke a Margitszigeten: Vagráns vagy migráns?* – Lepkés könyvek blog. https://lepkeskonyvek.blog.hu/2018/09/19/siproeta_epaphus. (letöltve: 2022. I. 29.)
- BARNETT R. J. 1986: *Antichloris eriphia* Fab. (Lepidoptera: Ctenuchidae), first record for Britain. – *The Entomologist's record and journal of variation* 98: 240.
- BOND K. G. M. & O'CONNOR J. P. 2012: Additions, deletions and corrections to “An annotated checklist of the Irish butterflies and moths (Lepidoptera)” with a concise checklist of Irish species and *Elachista biatomella* (Stainton, 1848) new to Ireland. – *Bulletin of the Irish Biogeographical Society* 36: 60–179.
- D'ABRERA B. 2019: *Pillangóvilág Közép-és Dél-Amerikában*. [World Butterflies in Central and South America.] – Pytheas, Budapest, 114 pp.
- DIETZEL GY. 1997: A Bakony nappali lepkéi. Regionális Vörös Könyv. (The Butterflies of the Bakony region. Red data book of Rhopalocera.) – *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* 21: 5–200 + 10 pls.
- DRAUDT M. 1914–1919: [Family Syntomidae.] – In: SEITZ A. (ed.): *The Macrolepidoptera of the World, volume 6. The American Bombyces and Sphinges*. Alfred Kernen, Stuttgart, pp. 33–230, pls 9–31.
- DRUCE H. 1884: *Biologia centrali-americana; or contributions to the knowledge of the fauna of Mexico and Central America. Zoology. Lepidoptera. Heterocera*. – *Biologia centrali-americana, Lepidoptera Heterocera* 1: 1–490.
- FABRICIUS J. C. 1777: *Genera Insectorum eorumque characteres naturales secundum numerum, figuram, situm et proportionem omnium partium oris adiecta mantissa specierum nuper detectarum*. – Litteris Mich[ael] Friedr[ich] Bartschii, Chilonii [Kiel], 310 pp. <https://doi.org/10.5962/bhl.title.65743>
- FIELD W. D. 1975: *Ctenuchid moths of Ceramidia Butler, Ceramidiodes Hampson and the caca species group of Antichloris Hübner. Smithsonian Contributions to Zoology 198*. – Smithsonian Institution Press, Washington, 45 pp. <https://doi.org/10.5479/si.00810282.198>

- GAÁL I. 1940: A kárpáti-apollo. [*Parnassius apollo* var. *carpathicus*.] – *A Természet* **36**(12): 156–158.
- GERNAAT H. B. P. E., VAN DEN HEUVEL J., BARTEN F. & VAN ANDEL T. 2016: Notes on the early stages of *Antichloris eriphia* (Erebidae: Arctiinae) in Suriname. – *Journal of the Lepidopterists' Society* **70**(4): 311–314.
<https://doi.org/10.18473/lepi.70i4.a10>
- GUSTAFSSON B. 1996: Några fjärilsarter importerade till Sverige med bananer. (Some Lepidoptera imported to Sweden with bananas.) – *Entomologisk Tidskrift* **117**(3): 123–124.
- GYULAINÉ GARAI A. & GYULAI P. 2008: *Archaria* [sic] (= *Sibine*, = *Stibine*) *stimulea* (Clemens, 1860) kártevő csigalepké faj megjelenése hazánkban (Lepidoptera: Limacodidae). (The appearance of the saddleback caterpillar moth (*Archaria* [sic] (= *Sibine*, = *Stibine*) *stimulea* (Clemens, 1860) pest species in [Hungary] (Lepidoptera: Limacodidae).) – *Növényvédelem* **44**(5): 226–228.
- HAMPSON G. F. 1901: Catalogue of the Arctiidae (Arctiinae) and Agaristidae in the collection of the British Museum. – In: HAMPSON G. F.: *Catalogue of the Lepidoptera Phalaenae in the British Museum III*. London, Taylor and Francis, pp. 1–690.
- HAMPSON G. F. 1914: Catalogue of the Amatidae and Arctiidae in the collection of the British Museum. – In: HAMPSON G. F.: *Catalogue of the Lepidoptera Phalaenae in the British Museum. Supplement I*. Printed by the Order of the Trustees, London, pp. i–xxviii + 1–858.
- HÜBNER J. 1818: *Zuträge zur Sammlung exotischer Schmettlinge* [sic]: bestehend in Bekundigung einzelner Fliegmuster neuer oder rarer nichteuropäischer Gattungen. Erstes Hundert. – In: HÜBNER J.: *Zuträge zur Sammlung exotischer Schmettlinge* [sic]. Bey dem Verfasser zu finden, Augsburg, pp. 1–40.
<https://doi.org/10.5962/bhl.title.12439>
- IUCN 2022: *The IUCN Red List of threatened species. Version 2021-3*. – IUCN home page.
<https://www.iucnredlist.org/search?taxonomies=122998&searchType=species>. (letöltve: 2022. I. 29.)
- KATONA G., TÓTH B. & BÁLINT ZS. 2021: Lepkeújdonságok a Kárpát-medencében. [Lepidoptera novelties in the Carpathian Basin.] – In: [MORVAI E. (ed.)]: *VII. Országos Lepkésztalálkozó (OLT), Lakitelek, Tóserdő, 2021. augusztus 6–8*. Herman Ottó Intézet, Budapest, p. 12.
- KOVÁCS S. T. 1985: Az *Euchaecias aegle* Drury [sic] hazai előfordulása (Lepidoptera: Arctiidae). [Occurrence of *Euchaecias aegle* Drury [sic] in Hungary (Lepidoptera: Arctiidae).] – *Folia entomologica hungarica* **46**: 268–269.
- LEPIFORUM 2022: *Genus Antichloris* Hübner, 1818 in ganz Europa. – In: Anonymous (ed.): *Bestimmungshilfe für die in Europa nachgewiesenen Schmetterlingsarten*.
<https://lepiforum.org/wiki/taxonomy/Noctuoidea/Erebidae/Arctiinae/Arctiini/Euchromiina/Antichloris?view=1®ions=eu>. (letöltve: 2022. I. 29.)
- NAGY B., REICHART G. & UBRIZSY G. 1953: *Amerikai fehér szövőlepke (Hyphantria cunea Drury) Magyarországon. [The fall webworm (Hyphantria cunea Drury) in Hungary.]* – Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 72 pp., 31 pls.
- NEILD A. F. E. 2008. *The Butterflies of Venezuela. Part 2: Nymphalidae II (Acraeinae, Libytheinae, Nymphalinae, Ithomiinae, Morphinae)*. – Meridian Publications, London, 275 pp.

- ROTHSCHILD W. 1912: New Syntomidae. – *Novitates Zoologicae* **19**(2): 151–186.
<https://doi.org/10.5962/bhl.part.1549>
- SOMBRA T. 2020: *Lagartas e Mariposas Cissura no Paraná*. – Insetologia: Identificação de insetos e outros invertebrados.
<https://www.insetologia.com.br/2020/04/lagartas-erebideas-no-parana.html>.
(letöltve: 2022. I. 29.)
- SZABÓKY Cs. 2008: New data to the Microlepidoptera fauna of Hungary, part XI, and Hypoepa [sic] fractalis in Hungary (Lepidoptera: Adelidae, Ypsolophidae, Gelechiidae, Tortricidae, Noctuidae). – *Folia entomologica hungarica* **69**: 189–192.
- THOMAS P. 2013: *Araucaria angustifolia*. – The IUCN Red List of Threatened Species 2013: e.T32975A2829141.
<https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2013-1.RLTS.T32975A2829141.en>. (letöltve: 2022. I. 29.)
- VINCENT B. & LAGUERRE M. 2014: Catalogue of the Neotropical Arctiini Leach, [1815] (except Ctenuchina Kirby, 1837 and Euchromiina Butler, 1876) (Insecta, Lepidoptera, Erebidae, Arctiinae). – *Zoosystema* **36**(2): 137–533.
<https://doi.org/10.5252/z2014n2a1>
- VOJNITS A. & MÉSZÁROS Z. 1972: *Lepkék, pillék, pillangók. [Lepidoptera, moths, butterflies.]* – Natura, Budapest, 119 pp.
- WALKER F. 1854: *List of the specimens of lepidopterous insects in the collection of the British Museum* 2. – Edward Newman, London, pp. 279–581.

...●...

The occasional occurrence of three Neotropical Lepidoptera species in Hungary (Lepidoptera: Erebidæ, Nymphalidæ)

BALÁZS TÓTH*, GERGELY KATONA & ZSOLT BÁLINT

Hungarian Natural History Museum, Department of Zoology, Lepidoptera Collection
H-1088 Budapest, Baross utca 13, Hungary.

E-mails: toth.balazs@nhmus.hu, katona.gergely@nhmus.hu, balint.zsolt@nhmus.hu;
<https://orcid.org/0000-0002-6089-1218>, <https://orcid.org/0000-0002-3161-8060>,
<https://orcid.org/0000-0001-8174-878X>

Abstract – One female specimen of *Antichloris eriphia* (Fabricius, 1777) (Lepidoptera: Erebidæ) was collected in 1986 in a warehouse in Budapest, Hungary, amongst banana shipment. The species has been introduced to several European countries with banana cargo. One dead female specimen of *Cissura decora* Walker, 1854 (Lepidoptera: Erebidæ) was found in a factory in North Hungary, in a parcel of spare parts. This is the first documented occurrence of a *Cissura* species in Europe. One male specimen of *Siproeta epaphus* (Latreille, 1813) (Lepidoptera: Nymphalidæ) was collected on ornamental flowers in 2018 in Margit Island, an island park of downtown of Budapest. The specimen had most likely escaped from the Budapest Zoo and Botanical Garden. The voucher specimens are deposited in the Hungarian Natural History Museum. All the species recorded are native in the Neotropical region, and are unlikely to be established in Europe, therefore they cannot be regarded as members of the fauna of Hungary. With 8 figures.

Key words – *Antichloris eriphia*, banana pest, butterfly house, introduced species, *Cissura decora*, Hungarian Natural History Museum, *Siproeta epaphus*

FIGURE LEGENDS

Figures 1–6. Voucher specimens of *Antichloris eriphia* (Fabricius, 1777) and *Cissura decora* Walker, 1854, collected in Hungary. 1 = *A. eriphia*, dorsal view; 2 = same, ventral view and label; 3 = close-up micrographs of the head and thorax; 4 = *C. decora*, dorsal view and labels; 5 = same, in the place of discovery, ventral view; 6 = same, dorsal view; scale bars: 10 mm. (Photos by B. Tóth: Figs. 1–4; D. Teplánszki: Figs. 5–6.)

Figures. 7–8. *Siproeta epaphus* (Latreille, 1813) collected in Hungary. 7 = specimen alive in the place of discovery, Margit-sziget, Budapest; 8 = voucher specimen, dorsal view and labels; scale bar: 10 mm. (Photos by V. Polonyi: Fig. 7; G. Katona: Fig. 8.)

* corresponding author.